

Arvioitavat kokonaisuudet: Oikeuslääketiede

EPA 1. OIKEUSPATOLOGIA	1
EPA 1.1 OBDUKTIOTEKNIIKAT	3
EPA 2. OIKEUSLÄÄKETIETEELLISET LABORATORIOTUTKIMUKSET	6
EPA 3 KLIININEN OIKEUSLÄÄKETIEDE	9
EPA 3.1 PAHOINPITELYTUTKIMUS	11
EPA 3.2 SEKSUAALIRIKOKSEN TUTKIMUS	14

EPA 1. OIKEUSPATOLOGIA

OIKEUSLÄÄKETIEDE

Määritelmä ja rajoitukset

Oikeuspatologia on oikeuslääketieteen osa-alue, johon liittyy patologian tutkimusmenetelmien käyttö odottamattomien, äkillisten tai muiden lain kuolemansyyntä selvityksessä mainittujen kuolemien (luonnolliset tai ei-luonnolliset) selvityksessä.

Mitä siihen liittyy

EPA:t 1.1-1.11

Rajaukset eli mikä ei liity

EPA:t 2-14

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

kts. EPA:t 1.1-1.11

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- kuoleman toteaminen
- vainajan tunnistamisen periaatteet
- kuolinajan määrittäminen tai arviointi
- oikeuslääketieteellisen ruumiinavauksen prosessin hallinta
- oikeuslääketieteellisen ruumiinavauksen tekninen hallinta
- patologis-anatomisen diagnostiikan hallinta
- oikeuslääketieteellisen traumatologisen diagnostiikan hallinta

- kuolemansyiden ja kuolemaluokan määrittäminen
- lausunnon ja kuolintodistuksen laatiminen
- ruumiinavauslöydösten ja näiden tulkinnan asiantunteva esittäminen

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Yhteistyötaidot ja vuorovaikutus

- yhteistyö ja vuorovaikutus obduktiohenkilöstön kanssa
- yhteistyö ja vuorovaikutus laboratorioden henkilöstön kanssa
- yhteistyö ja vuorovaikutus muiden alojen asiantuntijoiden kanssa
- yhteistyö ja vuorovaikutus poliisin kanssa
- yhteistyö ja vuorovaikutus muiden viranomaisten kanssa
- yhteistyö ja vuorovaikutus omaisten kanssa

Johtamistaidot

- oikeuslääketieteellisen ruumiinavauksen ja siihen liittyvien toimintojen johtaminen

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

- oikeuslääketieteellisen ruumiinavauksen merkitys väestön terveyden edistämässä
- yksilön ja yhteiskunnan oikeusturvan toteutumisen merkitys
- yhteiskunnallinen vaikuttavuuden merkitys ennaltaehkäisytoiminnassa
- omaisten tiedon saanti kuolemantapauksissa

Ammatillisuus

- lisääntyvä itsenäinen suoriutuminen ja asian opettaminen lääketieteen opiskelijoille

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

kts. EPA:t 1.1-1.11

Arviointimenetelmät

- EPA:t 1.1-1.11 hyväksytysti suoritettu
- Arvioidaan yllämainitut keskeiset CanMEDS-roolit ja suoritusta koskevat odotukset
- Arvioijat: yliopisto x 1, palvelujärjestelmä x 1

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

5. vuosi

Kirjallisuus

Soveltuvien osien seuraavat lähteet:

Oppikirjat

- Dettmeyer R: Forensic histopathology Fundamentals and Perspectives (Springer Verlag, 2011)
- Dettmeyer R, Verhoff MA, Schütz HF. Forensic Medicine - Fundamentals and Perspectives (Springer Verlag, 2014)
- Janssen W.: Forensic histopathology (Springer Verlag 2011)
- Madea B (toim). Handbook of Forensic Medicine (Wiley-Blackwell, 2014)
- Saukko P, Knight B. Knight's Forensic Pathology (CRC Press 2015)

Lehdet (viimeisen 5. vuoden ajalta)

- American Journal of Forensic Medicine and Pathology
- Forensic Science International
- Forensic Science, Medicine and Pathology
- Forensic Science Research
- International Journal of Legal Medicine
- Journal of Forensic and Legal Medicine
- Journal of Forensic Sciences
- Legal Medicine
- Medicine, Science and Law
- Romanian Journal of Forensic Medicine
- Science and Justice

Internet-sivut

- Lainsäädäntö soveltuvin osin, www.finlex.fi.
- Muut lähteet
- Laatukäsikirja: THL-oikeuslääkintä

EPA 1.1 OBDUKTIOTEKNIIKAT

EPA 1. OIKEUSPATOLOGIA

Määritelmä ja rajoitukset

Obduktiotekniikoilla tarkoitetaan ruumiinavauksen ulko- ja sisätarkastukseen liittyviä valmistelevia toimenpiteitä, sisäelinten irrottamista, näytteidenottoa, tarvittavia lisätutkimuksia sekä näiden dokumentointia.

Rajaukset eli mikä ei liity
EPA:t 1.2-1.8, EPA:t 2-14

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

- työtapaturmat
- ammattitaudit
- puutteellinen obduktiotekniikka saattaa vaarantaa kuolemansyyntutkimusprosessin

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- obduktiolaitteiston ja työvälineiden tuntemus
- terveysriskien tunteminen ja arviointi obduktiossa
- vainajan henkilöllisyyden selvittäminen
- elinten ja kudosten irrottaminen ja tutkiminen eri tekniikoin
- näytteenotto (mm. toksikologia, histologia, mikrobiologia, genetiikka, piilevä)
- lisätutkimusten tarpeen arviointi (mm. kuvantaminen, oikeusodontologia)
- ruumiinavauslöydösten dokumentointi

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

Yhteistyö ja vuorovaikutus

- kts. EPA 1

Johtamistaidot

- kts. EPA 1

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

- kts. EPA 1

Oma osaaminen ja tiedonhallinta

- kts. EPA 1

Ammatillisuus

- kts. EPA 1

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

obduktioteknikon suorittaman obduktion liittyvän toiminnan seuraaminen ja keskustelu erikoislääkärin suorittaman obduktion eri vaiheiden (ulko- ja sisätarkastus) seuraaminen ja keskustelu

obduktion liittyvän toiminnan suorittaminen obduktioteknikon ohjauksessa
obduktion suorittaminen erikoislääkärin ohjauksessa

Arviointimenetelmät

- erikoistuvan työn seuraaminen (erikoislääkäri/kouluttajat)

- obduktioteknikoilta kerätty palaute

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

koejakson 1-3. kuukauden aikana (ennen ensimmäistä väliarviointia)

Kirjallisuus

kts. EPA1

EPA 2. OIKEUSLÄÄKETIETEELLISET LABORATORIOTUTKIMUKSET

OIKEUSLÄÄKETIEDE

Määritelmä ja rajoitukset

Oikeuslääketieteellisillä laboratoriotutkimuksilla tarkoitetaan niitä laboratorioissa tehtäviä tutkimuksia (toksikologia, biokemia, genetiikka ja muut laboratoriotutkimukset), joihin lähetettävät näytteet on otettu oikeuslääketieteellistä kuolemansyyn selvittämistä ja kliinisen oikeuslääketieteen tarkoituksia varten.

Mitä siihen liittyy
EPA:t 2.1-2.4

Rajaukset eli mikä ei liity
EPA:t 1, 3-14

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

kts EPA:t 2.1-2.4

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- näytteiden valinta ja asianmukainen näytteenotto
- näytteiden käsittely ja chain-of-custody
- näytteistä saatujen tulosten tulkinta
- laboratoriomenetelmien tuntemus
- laboratorioden asiantuntijoiden konsultaatio

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Yhteistyötaidot ja vuorovaikutus

- yhteistyö ja vuorovaikutus obduktiohenkilöstön kanssa
- yhteistyö ja vuorovaikutus kliinisen oikeuslääketieteen henkilökunnan kanssa
- yhteistyö ja vuorovaikutus laboratorioden ja muiden asiantuntijoiden kanssa

Johtamistaidot

- näytteen valintaan, ottoon, käsittelyyn liittyvien toimintojen johtaminen
- chain-of-custody ohjaus ja valvonta

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

- oikeuslääketieteellisen obduktioon liittyvien laboratoriotutkimusten merkitys väestön terveyden edistämisessä

- kliiniseen oikeuslääketieteeseen liittyvien laboratoriotutkimusten merkitys väestön terveyden edistämässä
- laboratoriotutkimustulosten yhteiskunnallinen vaikuttavuuden merkitys ennaltaehkäisytoiminnassa

Ammatillisuus

- lisääntyvä itsenäinen suoriutuminen ja asian opettaminen lääketieteen opiskelijoille

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

kts. EPA:t 2.1-2.4

Arviointimenetelmät

- EPA:t 2.1-2.4 hyväksytysti suoritettu
- Arvioidaan yllämainitut keskeiset CanMEDS-roolit ja suoritusta koskevat odotukset
- Arvioijat: yliopisto x 1, palvelujärjestelmä x 1

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

5. vuosi

Kirjallisuus

Soveltuvien osien seuraavat lähteet:

Oppikirjat

- Dettmeyer R, Verhoff MA, Schütz HF. Forensic Medicine - Fundamentals and Perspectives (Springer Verlag, 2014)
- Madea B (toim). Handbook of Forensic Medicine (Wiley-Blackwell, 2014)
- Saukko P, Knight B. Knight's Forensic Pathology (CRC Press 2015)

Lehdet (viimeisen 5. vuoden ajalta)

- American Journal of Forensic Medicine and Pathology
- Drug Testing and Analysis (soveltuvien osien)
- Forensic Science International
- Forensic Science International Genetics
- Forensic Science, Medicine and Pathology
- Forensic Science Research
- International Journal of Legal Medicine
- Journal of Forensic and Legal Medicine
- Journal of Forensic Sciences
- Legal Medicine

Internet-sivut

- Lainsäädäntö soveltuvien osien, www.finlex.fi.
- Muut lähteet
- Laatuksikirja: THL-oikeuslääkintä

EPA 3 KLIININEN OIKEUSLÄÄKETIEDE

OIKEUSLÄÄKETIEDE

Määritelmä ja rajoitukset

Kliininen oikeuslääketiede on oikeuslääketieteen osa-alue, johon liittyy elävien henkilöiden tutkimus ja näiden arviointi väestön ja yksilön oikeusturvan ylläpitämiseksi ja parantamiseksi.

Mitä siihen liittyy

EPA:t 3.1-3.5

Rajaukset eli mikä ei liity

EPA:t 1, 2, 4-14

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

- puutteellinen eri tutkimusten hallinta saattaa vaarantaa tutkittavan terveyden ja oikeusturvan sekä viranomaisten johtaman tutkintaprosessin
- väärä toiminta saattaa altistaa työtaturmille

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- kliinisen oikeuslääketieteen eri tutkimustyyppien (kts. EPA 3.1-3.5) hallinta
- näytteenoton ja käsittelyn hallinta eri tutkimuksissa
- oikeuslääketieteellisen traumatologian diagnostiikan hallinta
- lääkärinlausuntojen laatiminen
- tutkimuslöydösten ja näiden tulkinnan asiantunteva esittäminen
- suoritettavien lisätutkimusten ja jatkohoidon tarpeen ymmärtäminen
- alaikäisten tutkimuksen erityispiirteiden ymmärtäminen

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Yhteistyö ja vuorovaikutus

- yhteistyö ja vuorovaikutus poliisin ja muiden viranomaisten kanssa
- yhteistyö ja vuorovaikutus tutkittavan kanssa
- yhteistyö ja vuorovaikutus muun terveydenhuollon ammattihenkilöstön kanssa
- yhteistyö ja vuorovaikutus laboratorioden (mm. RTL, THL, sairaalan laboratorio) henkilöstön kanssa
- yhteistyö ja vuorovaikutus muiden asiantuntijoiden kanssa

Johtamistaidot

- kliinisen oikeuslääketieteellisen tutkimuksen ja siihen liittyvien toimintojen johtaminen

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

- viranomaisten ja tutkittavan tiedon saanti, yhteiskunnan ja yksilön oikeusturvan toteutumista varten
- tutkittavan ohjaaminen fyysiseen ja psyykkiseen seurantaan ja jatkohoitoon (hoitopolku)
- yhteiskunnallisen vaikuttavuuden merkitys ennaltaehkäisytoiminnassa

Ammatillisuus

- lisääntyvä itsenäinen suoriutuminen ja aiheen opettaminen lääketieteen opiskelijoille

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

- erikoislääkärin ja sairaanhoitajan suorittaman tutkimuksen seuraaminen ja keskustelu
- tutkimuksen suorittaminen erikoislääkärin ja sairaanhoitajan ohjauksessa
- tapauskeskustelu
- erikoistuvan tekemien lausuntojen tarkastaminen

Arviointimenetelmät

- erikoistuvan työn seuraaminen: tutkimus ja lausunto (erikoislääkäri ja sairaanhoitaja)
- erikoislääkäreiltä ja sairaanhoitajilta kerätty palaute
- poliisilta ja muilta viranomaisilta saatu palaute

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

5. vuosi

Kirjallisuus

Soveltuvien osien seuraavat lähteet:

Oppikirjat

- Dettmeyer R, Verhoff MA, Schütz HF. Forensic Medicine - Fundamentals and Perspectives (Springer Verlag, 2014)
- Madea B (toim). Handbook of Forensic Medicine (Wiley-Blackwell, 2014)
- Saukko P, Knight B. Knight's Forensic Pathology (CRC Press 2015)

Lehdet (viimeisen 5. vuoden ajalta)

- American Journal of Forensic Medicine and Pathology
- Forensic Science International
- Forensic Science, Medicine and Pathology
- Forensic Science Research
- International Journal of Legal Medicine
- Journal of Forensic and Legal Medicine
- Journal of Forensic Sciences
- Legal Medicine
- Medicine, Science and Law
- Romanian Journal of Forensic Medicine
- Science and Justice

Internet-sivut

- Lainsäädäntö soveltuvin osin, www.finlex.fi.

Muut lähteet

- Laatuksikirja: THL-oikeuslääkintä

EPA 3.1 PAHOINPITELYTUTKIMUS

EPA 3. KLIININEN OIKEUSLÄÄKETIEDE

Määritelmä ja rajoitukset

Henkeen- ja terveyteen kohdistuvan rikoksen (pahoinpitelyn) asianomistajan ja epäillyn oikeuslääketieteellisen tutkimuksessa hankitaan todistusaineistoa epäilystä väkivallasta sekä yhteistyön muiden tahojen kanssa – dokumentoidaan ja hoidetaan näihin liittyvät fyysiset ja psyykkiset jälkiseuraukset

Rajaukset eli mikä ei liity

EPA:t 1, 2, 4-14

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

kts. EPA 3

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- pahoinpitelytutkimuksen prosessin eri vaiheiden hallinta ja suorittaminen
- näytteenoton ja käsittelyn hallinta
- oikeuslääketieteellisen traumatologian diagnostiikan hallinta
- lääkärinlausuntojen laatiminen
- tutkimuslöydösten ja näiden tulkinnan asiantunteva esittäminen
- suoritettavien lisätutkimusten ja jatkohoidon tarpeen ymmärtäminen
- alaikäisten tutkimuksen erityispiirteiden ymmärtäminen

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Yhteistyö ja vuorovaikutus

- kts. EPA 3

Johtamistaidot

- kts. EPA 3

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

- kts. EPA 3

Oma osaaminen ja tiedonhallinta

- kts. EPA 3

Ammatillisuus

- kts. EPA 3

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

- erikoislääkärin ja sairaanhoitajan suorittaman tutkimuksen (koko prosessi) seuraaminen ja keskustelu
- tutkimuksen suorittaminen erikoislääkärin ja sairaanhoitajan ohjauksessa
- tapauskeskustelu
- erikoistuvan tekemien lausuntojen tarkastaminen

Arviointimenetelmät

kts. EPA 3

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

- Alustava arvio koejakson aikana
- Lopullinen arvio 1-2 vuoden aikana, ennen EPA 3.2 hyväksymistä

Kirjallisuus

kts. EPA 3

EPA 3.2 SEKSUAALIRIKOKSEN TUTKIMUS

EPA 3. KLIININEN OIKEUSLÄÄKETIEDE

Määritelmä ja rajoitukset

Seksuaalirikoksen asianomistajan ja epäillyn oikeuslääketieteellisen tutkimuksessa hankitaan todistusaineistoa epäilystä väkivallasta ja sukupuoliyhteydestä sekä - yhteistyön muiden tahojen kanssa – dokumentoidaan ja hoidetaan näihin liittyvät fyysiset ja psyykkiset jälkiseuraukset

Rajaukset eli mikä ei liity

EPA:t 1, 2, 4-14

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

kts. EPA 3

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- seksuaalirikostutkimuksen prosessin eri vaiheiden hallinta ja suorittaminen
- SERI-pakkauksessa olevien ohjeiden ja lomakkeiden hallinta
- näytteenoton ja käsittelyn hallinta
- oikeuslääketieteellisen traumatologian diagnostiikan hallinta
- lääkärinlausuntojen laatiminen
- tutkimuslöydösten ja näiden tulkinnan asiantunteva esittäminen
- suoritettavien lisätutkimusten ja jatkohoidon tarpeen ymmärtäminen
- alaikäisten tutkimuksen erityispiirteiden ymmärtäminen
- vainajan tutkimuksen erityispiirteiden ymmärtäminen

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Yhteistyö ja vuorovaikutus

- kts. EPA 3

Johtamistaidot

- kts. EPA 3

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

- kts. EPA 3

Oma osaaminen ja tiedonhallinta

- kts. EPA 3

Ammatillisuus

- kts. EPA 3

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

- erikoislääkärin ja sairaanhoitajan suorittaman tutkimuksen (koko prosessi) seuraaminen ja keskustelu
- tutkimuksen suorittaminen erikoislääkärin ja sairaanhoitajan ohjauksessa
- tapauskeskustelu
- erikoistuvan tekemän lausunnon tarkastaminen

Arviointimenetelmät

kts. EPA 3

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

- Alustava arvio koejakson aikana
- Lopullinen arvio 1-2 vuoden aikana

Kirjallisuus

kts. EPA 3